COOPCATCENTRAL **MEMÒRIA ANUAL** 2024-2025

Ateneu Cooperatiu Cat Central

Document imprès en paper reciclat
a la cooperativa Artfic SCCL

Index

Definició i missió.	/Pàg.03
Valors.	/Pàg.04
Visió.	/Pàg.05
Línies estratègiques.	/Pàg.06
Eixos estratègics.	/Pàg.07
Organització.	/Pàg.14
Cronograma.	/Pàg.17
Dades.	/Pàg.18

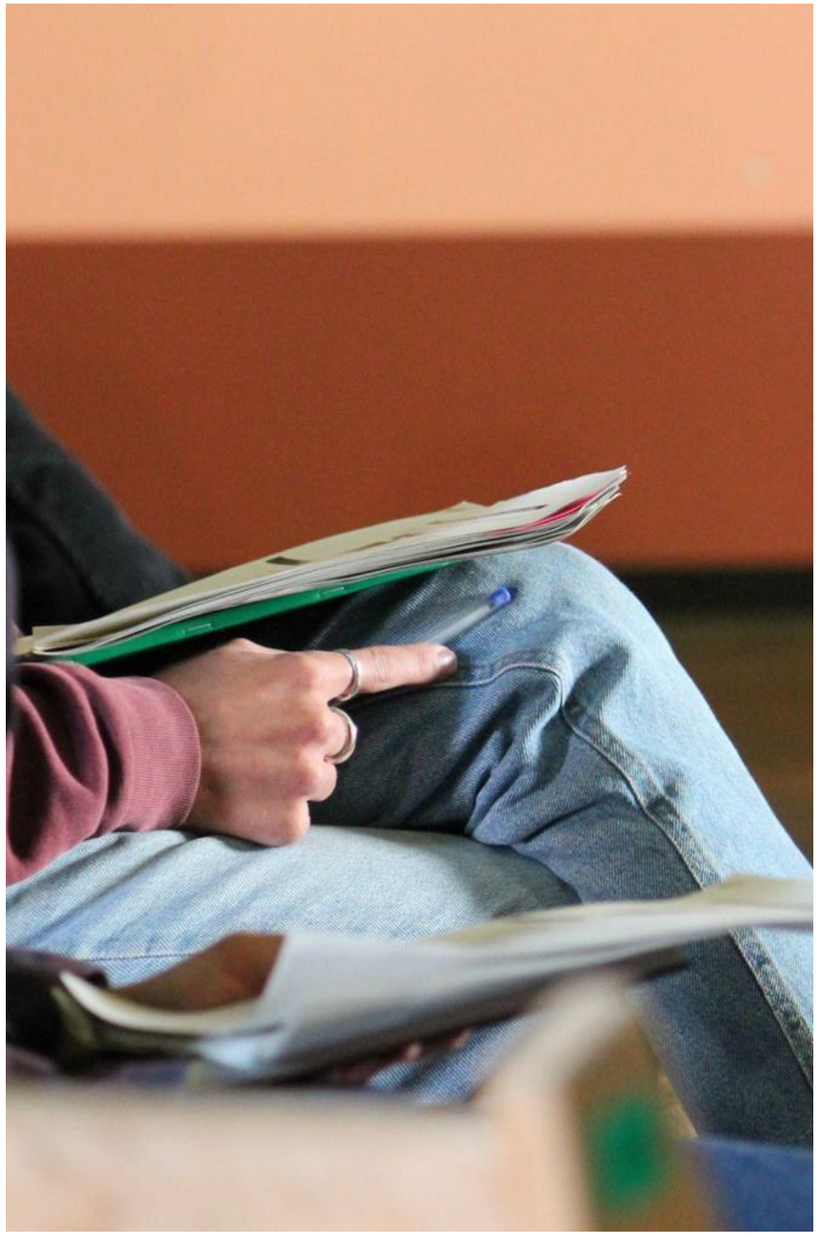

Definició

Som un servei públic impulsat per la Direcció General d'Economia Social i les Cooperatives de la Generalitat de Catalunya i formem part de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius. Promovem i enfortim l'Economia Social i Solidària i el cooperativisme a les comarques del Bages, Berguedà, Moianès, Osona, Solsonès i el Lluçanès. Oferim acompanyament, assessorament i formació a persones, entitats i projectes que volen desenvolupar iniciatives socioeconòmiques transformadores, treballant de manera col·lectiva, democràtica i arrelada al territori, i contribuint així a la construcció d'una economia més justa, sostenible i cohesionada.

Missió

La missió de l'Ateneu és transformar l'economia i la societat del nostre entorn, fomentant i enfortint un model socioeconòmic basat en els principis del cooperativisme i la col·lectivitat autoorganitzada, per avançar cap a una societat justa i solidària, que posi la vida al centre i garanteixi la democràcia econòmica i la sostenibilitat tant des d'un punt de vista social com mediambiental.

Valors

Transparència
Ens regim per la claredat en la informació i la presa de decisions, actuant amb integritat i fomentant la participació democràtica/activa de totes les persones i entitats implicades.

Arrelament
Treballem des del territori i per al territori, reconeixent-ne la diversitat cultural, social i econòmica, i posant-ne en valor les necessitats i potencialitats.

Regeneració
Promovem la sostenibilitat social, econòmica i mediambiental, generant un impacte positiu en la relació entre les persones i la terra, i vetllant per la cura de l'entorn i el benestar col·lectiu.

Diversitat
Valorem la pluralitat i la transversalitat, integrant perspectives, necessitats i realitats diferents, a fi de construir un teixit comunitari més ric i inclusiu.

Intercooperació
Impulsem la col·laboració, la participació i la construcció de xarxes entre cooperatives, entitats d'economia social i solidària i la resta d'agents del territori, com a via per compartir recursos i enfortir el projecte col·lectiu.

Visió
a tres anys vista

Volem que el cooperativisme i l'Economia Social i Solidària esdevinguin una realitat plenament integrada a totes les comarques de la Catalunya Central. Això s'ha de traduir en la consolidació de polítiques públiques i recursos de suport, i en l'enfortiment de l'ecosistema d'entitats i projectes compromesos amb els valors que defensem.

A través d'aquesta visió, donarem continuïtat a la nostra missió de transformar l'economia i la societat del nostre entorn, afavorint la creació de mecanismes i aliances que permetin a les iniciatives col·lectives arrelar, créixer i incidir positivament en la vida de les persones i en el territori.

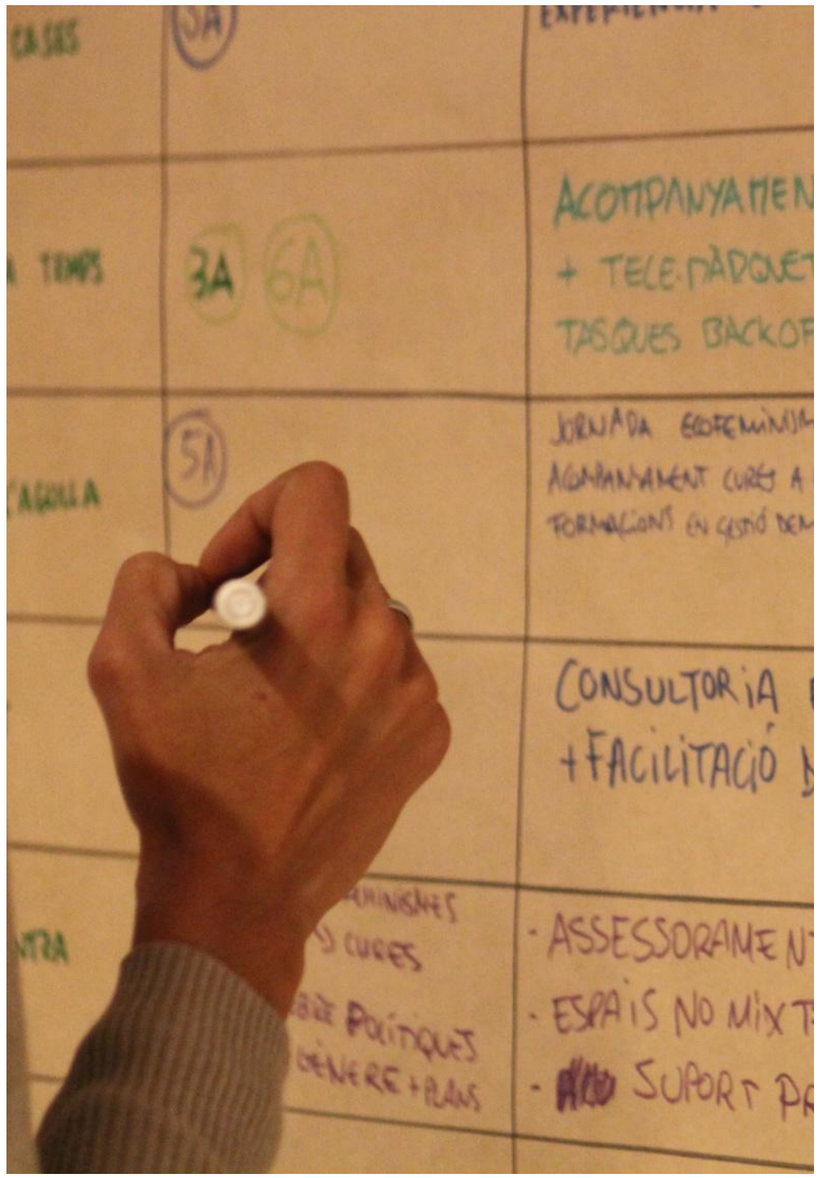

Línies estratègiques

Línia / Objectiu / Objectiu estratègic

L.E1 Reforçar el teixit cooperatiu i l'equitat territorial	Potenciar la creació i consolidació de cooperatives i projectes ESS en tots els municipis, amb especial atenció a aquells amb menor presència (micropobles, comarques amb baixa densitat cooperativa).	OE 1.1 – Desenvolupar programes de suport i formació adaptats a cada fase del projecte (pre-emprenedoria, creixement, etc.). OE 1.2 – Recollir i difondre estadístiques específiques per a una millor planificació i assignació de recursos. OE 1.3 - Fomentar la diversificació de models cooperatius (treball associat, cooperatives rurals, d'habitatge, energètiques, etc.) per equilibrar l'oferta.
L.E2 Impulsar la participació, la col·laboració i la incidència en polítiques locals	Augmentar la implicació d'entitats i agents socials mitjançant xarxes de col·laboració i fer-ne ús per influir en la definició de polítiques públiques que donin suport a l'ESS.	OE 2.1 – Establir espais de trobada regulars i protocols de col·laboració entre entitats promotores i participants. OE 2.2 – Fer incidència activa en la redacció i revisió de plans municipals, comarcals i sectorials per assegurar la inclusió explícita de l'ESS.. OE 2.3 - Enfortir les aliances amb agents estratègics (ajuntaments, consells comarcals, altres ateneus) per aconseguir un impacte més sostingut i transversal.
L.E3 Promoure la innovació, la formació i la visibilitat de l'ESS	Incrementar el reconeixement i l'impacte de l'ESS a través de la innovació en projectes, la capacitació contínua i la comunicació.	OE 3.1 - Impulsar programes formatius i d'acompanyament que abordin tant aspectes tècnics com estratègics, adaptats a les necessitats del territori. OE 3.2 - Organitzar esdeveniments, tallers i campanyes de comunicació que mostrin els casos d'èxit i les bones pràctiques del model cooperatiu. OE 3.3 - Promoure projectes innovadors en àmbits clau (transició ecològica, generació d'ocupació, inclusió social) que serveixin com a referència i model replicable.

Eixos estratègics

El plantejament dels eixos estratègics a treballar a tres anys vista, beu de la feina feta els darrers vuit anys de dispositiu d'Ateneu Cooperatiu a la Catalunya Central i de la voluntat de consolidar allò que s'ha iniciat, o bé per impuls de l'ateneu o per demanda del mateix territori.

En són 5 i són els següents:

- Cultura
- Agroalimentació
- Transició energètica
- Cures
- Habitatge

Cultura

El sector cultural amb mirada transformadora a la Catalunya Central existeix i té un gran potencial de recorregut. Concretament, el Cercle de Cultura va néixer per donar resposta a tres necessitats: la precarietat estructural del sector cultural, l'existència d'un entramat de projectes i iniciatives del territori vinculats als valors de l'economia social i solidària però poc enxarxats, i la presència de cooperatives i projectes culturals amb voluntat i capacitat de contribuir a liderar processos col·lectius.

La feina desenvolupada des del Cercle ha confirmat la necessitat de continuar apostant per aquest sector, tant a través de l'acompanyament als projectes com, especialment, de la generació d'espais d'intercooperació. La Taula Estratègica de Cultura s'ha consolidat com un espai de trobada, reflexió i construcció compartida que permet avançar cap a un ecosistema cultural més articulat. Aquesta trajectòria orienta ara el Cercle cap a quatre grans àmbits: reforçar l'ecosistema cultural cooperatiu, impulsar pràctiques culturals transformadores, millorar la sostenibilitat dels projectes culturals i generar coneixement i discurs per contribuir al desenvolupament cultural del territori.

LÍNIES D'ACCIÓ

El treball estratègic pels pròxims tres anys es focalitza en les següents línies d'acció:

- Donar continuïtat i enfortir la Taula Estratègica de Cultura
- Reforçar la Festa del Riu com un espai de cultura transformadora i de divulgació de l'ESS
- Establir col·laboracions amb esdeveniments culturals professionals del territori
- Impulsar un programa de formació per a la sostenibilitat dels projectes culturals

Agroalimentació

El sector agroalimentari ha estat present com a eix estratègic de l'Ateneu des dels inicis.

La presència de cooperatives del sector com a promotores i com a participants n'han facilitat l'aposta, sobretot perquè com a Ateneu vam poder cooptar el bagatge i els espais de relació que ja hi havia, sobretot al Bages i a Osona, amb petites produccions locals, projectes de l'ESS i administracions públiques que han anat apostant per la transició del model alimentari i la sobirania alimentària.

Ja des de 2017 vam ser agent actiu dins de la Xarxa per la Sobirania Alimentària de la Catalunya Central (XaSACC), coliderada pels Ajuntaments de Navàs, Artés i Manresa i participada també per ARCA, produccions locals i projectes de l'ESS.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES

- Suport a la petita pagesia
- Suport a la consolidació de projectes estratègics al territori
- Divulgació de la necessitat de la transformació del model alimentari i del paper clau de l'ESS
- Sensibilització en la gestió dels serveis de cuines públiques

Transició energètica

Dins de les propostes de sensibilització que hem estat organitzant des de l'Ateneu des de 2017, la transició energètica ha estat present amb la voluntat de fomentar espais de reflexió a la ciutadania al voltant de l'ús de l'energia de manera sostenible i autogestionada.

Vam tenir l'oportunitat de poder acompanyar a una de les primeres cooperatives de consum energètic del país amb una proposta rural a l'Alt Berguedà: la Cooperativa Energètica del Pedraforca. A la passada convocatòria, l'acompanyament a models de transició energètica ha estat un dels eixos principals de treball, sobretot per l'impuls a Osona de les comunitats energètiques locals (CEL) com a cooperatives de consum. Actualment, col·laborem activament amb la cooperativa de segon grau Osona Energia SCCL que agrupa més de 50 cooperatives energètiques, principalment d'Osona però també de la resta de Catalunya.

El desplegament de les CEL en forma cooperativa de consum, les recents convocatòries de línies de subvencions i l'encara incert funcionament de les cooperatives recentment creades, fa que aquest eix el mantinguem com a estratègic amb la voluntat de poder fer seguiment de la consolidació de les diferents propostes de canvi, que han generat a més altres possibilitats de transició a banda de l'ús de plaques fotovoltaiques.

Cures

Les cures han estat sovint relegades a l'àmbit privat, feminitzades i infravalorades tant socialment com econòmicament. En aquest context, l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central fa 2 anys que està impulsant la Taula d'entitats d'ESS de cures de la Catalunya central, que actualment reuneix 4 entitats referents del territori: Cuidem Lluçanès, La Rosada, +65 i Recer.

La taula és un espai de trobada i una eina d'enxarxament entre entitats que treballen en un sector marcat per la precarietat. De moment, s'estan prioritzant accions de difusió i divulgació conjunta, per tal d'aportar reflexions sobre el lloc que tenen les cures al sistema econòmic i visibilitzar la feina d'entitats d'ESS per dignificar aquest sector. També s'està en contacte amb la Xarxa pel Dret a la Cura, espai d'incidència a nivell català, amb la intenció d'esdevenir un node territorial.

Per endavant tenim reptes importants, un territori eminentment rural i un envelliment de la població, que fan que el sector de les cures sigui clau. En aquest sentit, les entitats que formen part de la taula aporten propostes innovadores al conjunt de la societat, per donar resposta a aquests reptes. La taula de cures, permet mostrar-les al conjunt de la societat com a propostes connectades amb l'objectiu compartit de dignificar les cures a la nostra societat.

Pensem que a través de la Taula Estratègica de Cures podem recollir la feina feta els anys que portem de dispositiu al territori per consolidar i visibilitzar les propostes que existeixen des de l'ESS i promoure espais d'ajuda mútua entre elles.

Habitatge

Estem vivint un context global de crisi d'habitatge que dificulta l'accés a un dret bàsic com és la llar a moltes persones. Això ha provocat que aquests darrers anys hi hagi hagut un augment de l'interès en l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, tan per part de grups de persones interessades, com també des d'administracions locals.

A Catalunya, i concretament a la Catalunya central, el cooperativisme d'habitatge en cessió d'ús ja té gairebé 20 anys d'història, tot i que ha sigut els darrers 10 anys que aquest model ha crescut i sobretot els últims anys s'estan creant nous projectes arreu del territori. Cal destacar Cal Cases, que va néixer el 2007, com a projecte pioner a Catalunya. I el paper de la ciutat de Manresa, on actualment ja hi ha 2 projectes d'habitatge cooperatiu en cessió d'ús en fase de convivència i un tercer projecte, que serà el segon més gran de Catalunya, en fase de promoció.

Des de l'Ateneu cooperatiu hem estat acompanyant aquests projectes des de l'inici, molt especialment els darrers anys per l'augment de la demanda. A la vegada, l'expertesa que es requereix en l'àmbit de l'habitatge, fa que hagin tingut un paper clau les entitats de promoció de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, com Sostre Cívic, La Dinamo o PerViure. L'impuls que està tenint l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús, no seria el mateix sense el seu paper.

En aquest moment hi ha iniciatives iniciades a la majoria de les comarques que ens pertoquen com a territori d'impacte, el repte actual és acompanyar a la consolidació d'aquest teixit, mentre seguim acompanyant la creació de nous projectes i promoure'n el coneixement als ens locals que han de promoure polítiques d'habitatge.

Manresa pot esdevenir una capital de comarca de referència en l'oferta d'habitatge cooperatiu. Al Berguedà i a Osona hi ha projectes en desenvolupament i és un moment clau per fer-hi aposta estratègica, de la mà de l'expertesa que ja hi ha al territori i lluny de propostes amb mirades més urbanes que de vegades costen d'adaptar a altres realitats territorials.

Aquests cinc eixos estratègics no estan desvinculats dels plans estratègics comarcals que s'estan desplegant des del territori, molts dels quals són coincidents en la majoria de les comarques de la Catalunya Central. Tanmateix, hem de mantenir la tasca de seguir els plans de desenvolupament econòmic municipals per tal que l'ESS hi estigui representada, com són la mobilitat, el turisme i el sector industrial, eixos que actualment ens generen debat de posicionament i que haurem de veure si hi podem o hi volem tenir un rol en la seva concepció.

Per altra banda, hi ha elements transversals que tenen a veure amb la ruralitat i amb col·lectius d'especial atenció com ara persones migrades i joves. Pel que fa als col·lectius d'especial atenció, per als anys que venen, hem planificat encàrrecs concrets dins l'equip tècnics amb la voluntat d'assolir els objectius inicials d'acostar l'ateneu als diferents col·lectius de persones migrades i a la vegada generar activitat prou atractiva per fer arribar els valors de l'ESS a joves.

Organització

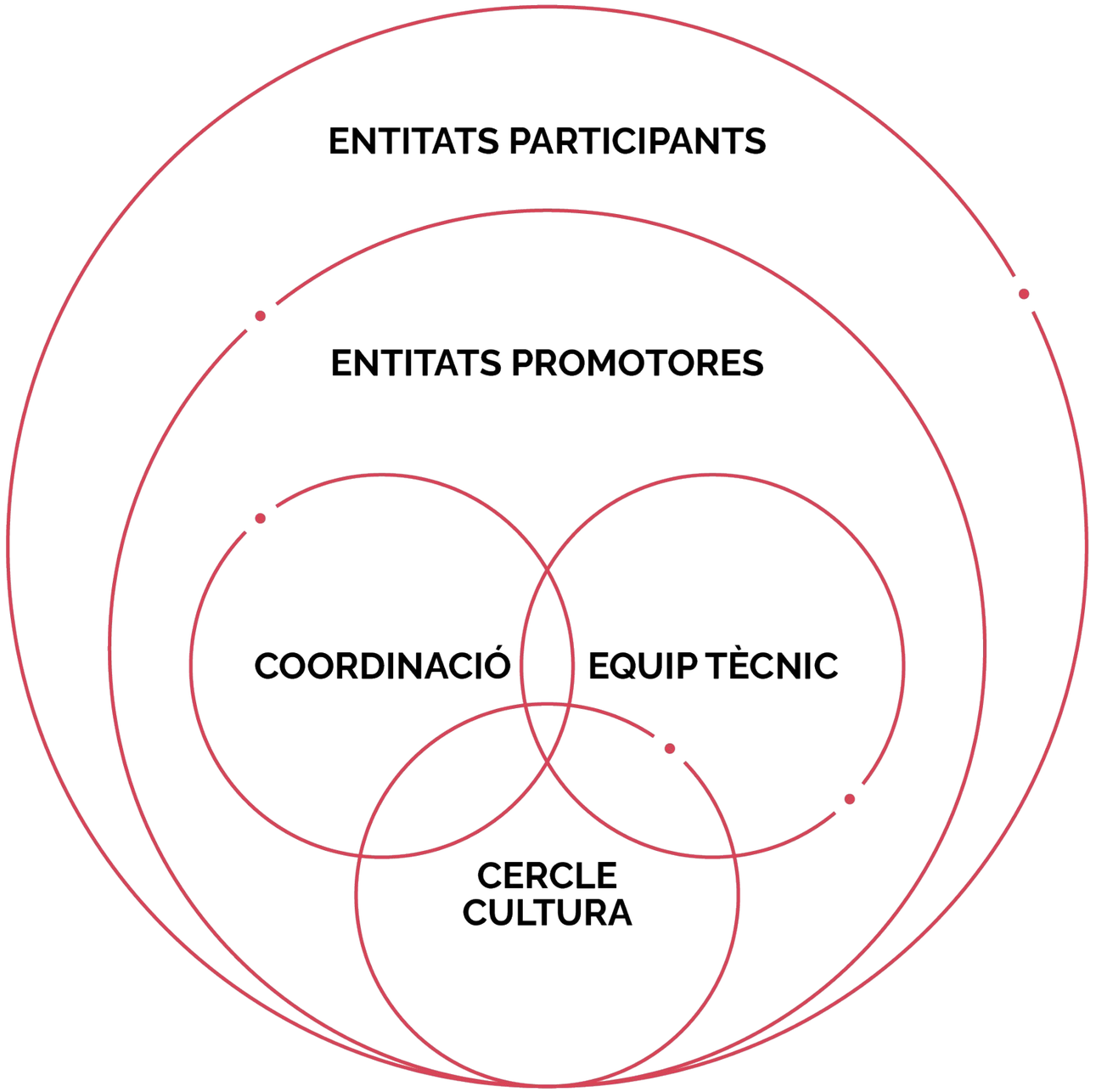

Organització

COORDINACIÓ	Equip que vetlla per l'estratègia general i pel compliment del pla de treball. Es reuneix setmanalment.
EQUIP TÈCNIC	Membres d'entitats promotores que planifiquen i desenvolupen el pla de treball. Es troben quinzenalment.
CERCLE CULTURA	Entitats de l'àmbit cultural que promouen la creació, la consolidació i la professionalització d'iniciatives culturals basades en els valors de l'ESS.
ENTITATS PROMOTORES	S'encarreguen d'una part del pla de treball de l'Ateneu, participen a les reunions mensuals de promotores.
ENTITATS PARTICIPANTS	Participen a dues reunions anuals del consell estratègic de l'Ateneu amb totes les participants, així com a reunions de les taules estratègiques en funció del seu territori o àmbit d'actuació, aportant la seva expertesa i visió estratègica.

SOCIOGRAMA

Ateneu Cooperatiu
Catalunya Central

ENTITATS PROMOTORES

COORDINACIÓ

Frescoop
Gedi

PROMOCIÓ I EXECUCIÓ DEL PLA DE TREBALL

Frescoop
Gedi
CAE
Sambucus
Kult
Dies d'agost
Mas les vinyes
Hobest
Ensó
Set-C

CERCLE DE CULTURA

Kult
Casa de la música
Txarango
Vesc

ENTITATS PARTICIPANTS

HABITATGE

La Raval
La Vidalenca
Cal Blanxart
Cal Cases
Carla Taller
Sostre Cívic

AGROALIMENTACIÓ

Mas Corcó
Arran de Terra
Celler Cooperatiu d'Artés
Supercoop Manresa
Associació L'Era
L'Obradora
DO Pla de Bages

ENERGIA

Balenyà Sostenible
Osona Energia

EDUCACIÓ

UPC Manresa
UVic - UCC

CURES

Horitzó Berguedà
Cuidem Lluçanès
ADFO
Fundació Areté
Recer
Més 65
Trames
Associació Tapís
La Fera Ferotge
Àgape

CULTURA

Festival Cantilafont
Pollen Edicions
Cultura del Bé Comú
Llibreria Murmuri
Propaganda pel Fet
Cal Gras
Cardant Cultura

SERVEIS

L'Arada
Associació Mixité
PM Postal
Raiels
Sudergintza

ENS PÚBLICS

Ajuntament de Manresa
Ajuntament de Manlleu
Ajuntament de Navàs
Consell Comarcal del Moianès
Consorci del Lluçanès
Consell Comarcal del Bages
ADBerguedà
ADLSolCar - Consell Comarcal del Solsonès
Creacció - Ajuntament de Vic
ARCA
Associació Leader Ripollès Ges
Bisaura
ADR Cat Central

EN XARXA

Taula estratègica del Berguedà
alTERna't, xarxa per l'economia social i solidària d'Osona
Festa del Riu de Manresa
Xarxa d'Ateneus Cooperatius (XAC)
Taula Estratègica de Cures
Taula Estratègica de Cultura
Altres programes de la DG: Comunalitats Urbanes i Ocells de Foc
Casals i Ateneus Populars dels Països Catalans
FormaBages
Taula pel Foment de l'Ús del Català de l'Ajuntament de Manresa
Ajuntaments de la XMESS de la Catalunya Central

RELACIONS ESTRATÈGIQUES

MEMÒRIA HISTÒRICA

Museu del Ter
La Familiar de Sant Pere de Torelló
Cooperativa L'Agrícola
Cooperativa l'Amistat

AGROALIMENTACIÓ

Mengem Osona
El Soler de n'Hug
El Serradet de Barneres
La Dotzena
La Diligència
Celler Cooperatiu de Salelles
Escola Agrària de Manresa
Escola Agrària del Solsonès
Escola d'Hostaleria d'Osona

CURES

La Rosada de Cal Janet

EDUCACIÓ

Centre de Recursos Pedagògics del Bages
UManresa

CULTURA

Konvent
El Refugi - Centre Comunitari de Creació
La Clota
Fira Merditerrània de Manresa
Mercat de la Música Viva de Vic

SERVEIS

Amb tu
El Garbell
Gestories i assessories de la Catalunya Central

MITJANS DE COMUNICACIÓ

Regió7
Nació Manresa
El 9 Nou
La Rella
Ona Bages
Canal Taronja
Solsona FMl

RELACIONS INSTITUCIONALS

Delegació Territorial del Govern a la Catalunya Central
Serveis Territorials d'Empresa a la Catalunya Central
Serveis Territorials d'Ensenyament a la Catalunya Central
Serveis Territorials d'Agricultura a la Catalunya Central
Diputació de Barcelona (Àrea Bon Govern, Assistència Local i Cohesió Territorial)
Consell Comarcal d'Osona (Servei Joventut i Servei Habitatge)
Xarxa Emprèn

Cronograma

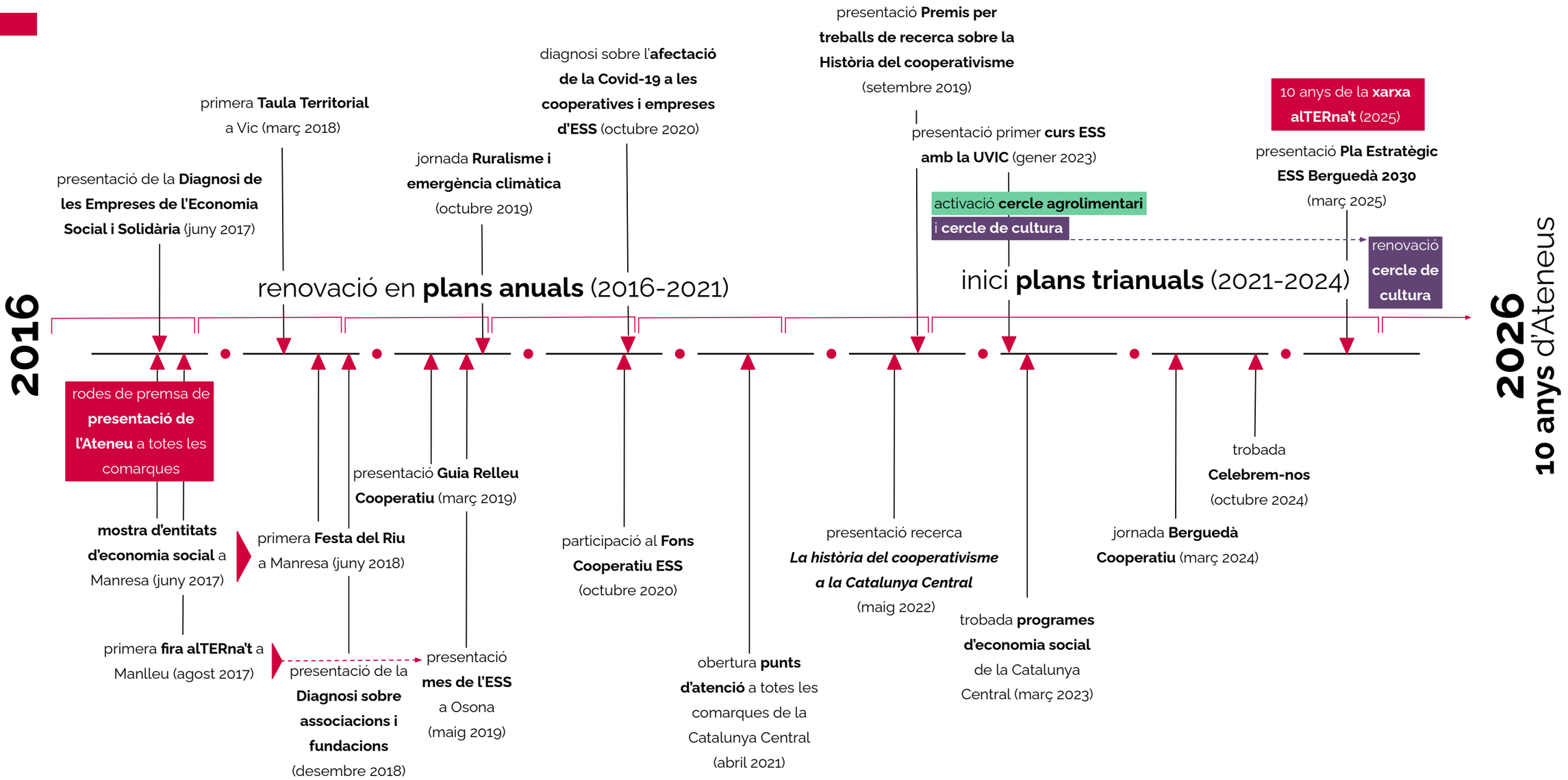
2016
2026
10 anys d'Ateneus
renovació en **plans anuals** (2016-2021)
inici **plans trianuals** (2021-2024)
presentació de la **Diagnosi de les Empreses de l'Economia Social i Solidària** (juny 2017)
primera **Taula Territorial** a Vic (març 2018)
jornada **Ruralisme i emergència climàtica** (octubre 2019)
diagnosi sobre l'**afectació de la Covid-19 a les cooperatives i empreses d'ESS** (octubre 2020)
presentació **Premis per treballs de recerca sobre la Història del cooperativisme** (setembre 2019)
presentació primer **curs ESS amb la UVIC** (gener 2023)
activació **cercle agrolimentari** i **cercle de cultura**
10 anys de la **xarxa alTERna't** (2025)
presentació **Pla Estratègic ESS Berguedà 2030** (març 2025)
renovació **cercle de cultura**
rodes de premsa de **presentació de l'Ateneu** a totes les comarques
mostra d'entitats d'economia social a Manresa (juny 2017)
primera **Festa del Riu** a Manresa (juny 2018)
primera **fira alTERna't** a Manlleu (agost 2017)
presentació de la **Diagnosi sobre associacions i fundacions** (desembre 2018)
presentació **Guia Relleu Cooperatiu** (març 2019)
presentació **mes de l'ESS** a Osona (maig 2019)
participació al **Fons Cooperatiu ESS** (octubre 2020)
obertura **punts d'atenció** a totes les comarques de la Catalunya Central (abril 2021)
presentació recerca ***La història del cooperativisme a la Catalunya Central*** (maig 2022)
trobada **programes d'economia social** de la Catalunya Central (març 2023)
jornada **Berguedà Cooperatiu** (març 2024)
trobada **Celebrem-nos** (octubre 2024)

Dades anuals

2024-2025

9
entitats creades

127
acompanyaments

=

925
hores
d'acompanyament

51
insercions

2.527
participants

Dades totals

2016-2025

751
acompanyaments

137
entitats creades

321
insercions

14.848
participants

entitats promotores

6 ▸ ▸▸ **13**

+ 55 entitats participants

Acompanyem iniciatives col·lectives,
cooperatives i altres formes d'autoorganització.

Descobreix-ne més a coopcatcentral.cat

Ateneu Cooperatiu
Catalunya Central

ateneucooperatiucc@gedi.org
622 59 78 19
www.coopcatcentral.cat

Promou i finança:

e/s economia social

Generalitat de Catalunya